

ÅRLIG MELDING 2021

REGIONALT BRUKERUTVALG

I HELSE VEST RHF 2021

Et godt samarbeid mellom fagmiljø, forskning, pasient- og pårørenderepresentanter og helseforetakets administrasjon gir en god plattform for å oppnå kvalitet i pasientens helsetjeneste.

INNHALDSFORTEGNELSE

Innhold

Innledning _____	1
Regionalt brukerutvalgs sammensetning _____	2
Aktivitet og oppgaver _____	4
Kurs, seminar og konferanser _____	9
Utfordringer og muligheter videre _____	10

Innledning

2021 ble det første virkeåret for utvalget som ble oppnevnt høsten 2020. Og, som vi alle vet - det ble nok et spesielt år for hele samfunnet generelt og helsetjenesten spesielt.

2021 har stort sett vært et godt år for brukervedvirkning, og RBU har aktivt blitt involvert i sentrale prosesser i Helse Vest. Imidlertid har RBU registrert at det er stor variasjon i graden av brukervedvirkning i HF'ene. Brukervedvirkning på systemnivå er tema for internrevisjonen i Helse Vest i 2022. RBU ser frem til resultatene av denne revisjonen. RBU har i løpet av året hatt 6 digitale og 3 fysiske møter (høsten 2021 – med mulighet for digital oppkobling).

RBU deltar i interregionalt samarbeid mellom de 4 RBU'ene i de Regionale Helseforetakene. I tillegg har RBU videreført Lederforum i Helse Vest som består av leder og nestleder i hvert brukerutvalg i HF'ene og Haraldsplass. Hensikten er å lære av hverandre, utveksle erfaringer, koordinere og diskutere strategier for arbeidet i brukerutvalgene.

RBU har i 2021 hatt representanter i 65 ulike utvalg, nettverk, arbeidsgrupper og prosjekter, hvor der er gitt innspill i viktige prosesser, høringer og tema både regionalt og nasjonalt. Dette arbeidsomfanget betinger at vi – i tillegg til de faste RBU-medlemmene og varamedlemmene – også for enkelte verv må finne ressurspersoner med riktig kompetanse i pasientorganisasjonene.

RBU jobber godt sammen, med utfyllende og bred kompetanse og med stort engasjement, men vi ser at der er mangel på brukerrepresentanter innen psykisk helse og rus. Økt satsing og derved økt aktivitet innen dette området medfører store utfordringer i tiden fremover knyttet til rekruttering av brukerrepresentanter.

Brukerrepresentantene føler seg generelt stort sett godt inkludert, og det er et lederansvar å sørge for at brukerrepresentantene får komme med sine innspill uten at deres representativitet og legitimitet blir trukket i tvil.

RBU vil takke administrasjonen, styret og andre samarbeidspartnere i Helse Vest for godt samarbeid i 2021. Vi ser frem til å ta tak i nye oppgaver i året som kommer.

Regionalt brukerutvalgs sammensetning

Det regionale brukerutvalget ble vedtatt oppretta av styret for Helse Vest RHF 27. mai 2002. Sammensetningen skal tilstrebe å ha representanter innen rus, psykisk helsevern, somatikk og innvandring samt ha god geografisk og aldersmessig sammensetning og jevn fordeling mellom kjønnene. Utvalget oppnevnes av styret i Helse Vest RHF for to år, etter styrevedtaket av 27. mai 2002.

Regionalt brukerutvalg i 2021 besto av:

Karl Olaf Sundfør og Jostein Bildøy var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Navn	Verv	Tilknytning
Jan Oddvar Gjerde	RBU-leder	FFO Vestland
Henrik Aasved	RBU-nestleder	Kreftforeningen
Sigrun Marit Hansen	RBU-medlem	Pensjonistforbundet
Joe R. Aseerwatham	RBU-medlem	Det felles Innvanderråd
Atle Lunde	RBU-medlem	FFO Rogaland

ÅRLIG MELDING RBU 2021

Karl Olaf Sundfør	RBU-medlem	RIO, Rusmisbrukerens interesseorganisasjon
Merete Hauge	RBU-medlem	FFO Vestland,
Astrid Gytri	RBU-medlem	FFO Vestland
Jostein Bildøy	RBU-medlem	FFO Vestland
Anne Marie Auestad	RBU-medlem	SAFO SørVest
Cicel T. Aarrestad	RBU-vara	FFO Rogaland
Hege Skjelbred-Knudsen	RBU-vara	Kreftforeningen
Lars Olav Traa	RBU-vara	FFO Vestland, vara for Jan Oddvar Gjerde
Sonja Ljostveit	RBU-vara	FFO Vestland, vara for Jostein Bildøy
Vidar Myhren	RBU-vara	FFO Vestland, vara for Astrid Gytri
Anne-Grethe Høisæther	RBU-vara	FFO Vestland, vara for Merete Hauge
Sajjad Younas	RBU-vara	Det Felles Innvandrerråd
Veronika N. Hansen	RBU-vara	RIO, Rusmisbrukerens interesseorganisasjon
Else-Berit Ingvaldsen	RBU-vara	SAFO SørVest
Hans Otto Robberstad	RBU-vara	Pensjonistforbundet

RBU har i 2021 fortsatt med et arbeidsutvalg består av leder, nestleder og sekretær for det regionale brukerutvalget.

Aktivitet og oppgaver

RBU har en rådgivende funksjon, og vi har gitt innspill til saker og prosjekter til styret og administrasjonen i Helse Vest RHF. Dette med utgangspunkt i ivaretagelse av pasienters- og pårørendes interesser, behov, ønsker og verdier i Helse Vest.

Hovedoppgavene til RBU har vært å:

- representere pasienter og pårørende i Helse Vest
 - være et forum for tilbakemeldinger fra pasienter og pårørende
 - gi innspill i høringsprosesser
 - delta i eller oppnevne brukerrepresentanter i ulike relevante prosjekter, grupper og nettverk på systemnivå regionalt og nasjonalt
 - delta med innlegg og representasjon i aktuelle fora, og holde oss oppdatert på viktige saker for pasienter og pårørende
-

MØTEAKTIVITET

RBU har hatt totalt 10 møter i 2021, 9 ordinære møter inklusiv et fellesmøte med vararepresentantene, og et felles digitalt møte med styret i Helse Vest RHF.

Vi har i tillegg gjennomført en todagers samling på Flesland med alle brukerutvalgene i de fire HF'ene; Førde, Bergen, Fonna og Stavanger samt Haraldsplass Diakonale Sykehus. Det har i 2021 vært holdt to møter i Lederforum.

Leder og nestleder har deltatt på to møter i det interregionale brukerutvalget sammen med de 3 øvrige RBU'ene.

Dessuten har leder og nestleder deltatt på et møte med Helse- og omsorgsdepartementet - sammen med leder og nestleder for de andre RBU'ene - der vi ga innspill til oppdragsdokumentet for 2022.

Leder eller nestleder stiller fast som observatør i Helse Vest RHF sine styremøter, styreseminarer og annen relevant møteaktivitet i styret.

ÅRLIG MELDING RBU 2021

VIKTIGE SAKER OG TEMA

Nedenfor er listet en uprioritert oversikt over viktige saker og tema som er behandlet i RBU i 2021:

- Årlig melding for RBU 2020
- Oppdragsdokumentet for 2021
- Årlig melding Helse Vest RHF 2020
- Saker til drøfting/avgjørelse i styremøtene i Helse Vest RHF
- Integrert ressursplanlegging
- Alle møter-prosjektet
- Innovasjonsmidler i Helse Vest
- Innretning av forskningsmidler
- Pandemiutviklingen
- Områdefunksjon innen psykisk helsevern og TSB
- Opplæring i kvalitetsforbedring på systemnivå for brukerrepresentanter
- Innspill til internrevisjonen om brukermedvirkning
- Nasjonalt program for tarmkreftscreening
- Felles tilvisningsmottak psykisk helsevern
- Riksrevisjonens rapport om psykiske helsetjenester
- Legemiddelsikkerhet
- Internrevisjon av tvangsbruk i psykisk helsevern
- Regional plan for habilitering og rehabilitering
- Oppdragsdokumentet fra HoD 2022, innspill
- Internrevisjon av brukermedvirkning
- Medisinsk koordinering ambulansefly
- Tilgang på brukerrepresentanter innen psykisk helse og rus
- Kompetansesenter for senefeffekter etter kreftbehandling
- Opptrapping innen psykisk helse og rus
- Pasientreiser, ny rekvisisjonspraksis

ÅRLIG MELDING RBU 2021

UTVALG, GRUPPER OG PROSJEKTER

RBU har hatt representanter i følgende utvalg, grupper og prosjekter hvor der er gitt innspill i viktige prosesser, høringer og tema både regionalt og nasjonalt:

Referansegruppe til nasjonal kompetansetjeneste for leddproteser og hoftebrudd

ForBedring-undersøkelse i Helse Vest

Pasientoppfølging etter rehabiliterings-prosjekt

Forskningsprosjekt om kneproteser

Arbeidsgruppe «Helse og arbeid»

Koordineringsgruppe for samhandlingsløp for barn og unge

Regional klinisk ressursgruppe for barn og unge med CFS/ME i Helse Vest

Regional plan for TSB 2020 – 2025

Implementering av pakkeforløp rus og psykisk helsevern

Fagrevisjon knekirurgi

Interregional arbeidsgruppe for indikator- metodeutvikling, AIM

Styringsgruppe eMeistring – psykisk helsevern

LIS spesialistgruppe for TNF-hemmarar

Fagnettverk habilitering

Regional ressursgruppe Tvang i psykisk helsevern

Regionalt fagnettverk for barn og unge med hjerneskade

Regionalt fagnettverk – utviklingshemming og utfordrende adferd

Regional ressursgruppe psykisk helsevern barn og unge

Fagnettverk revmatologi

ÅRLIG MELDING RBU 2021

Regionalt legemiddelnettverk

Bruk av kunstig intelligens for identifisering av pasienter med akutt hjerneslag til 113

Arbeidsgruppe for sikkerhetspsykiatri i Helse Vest

Helse Vest IKT prosjekt medisinsk avstandsoppfølging

Regionalt prosjekt for innføring av tarmkreftscreening

Regionalt nettverk for læring og mestring (LMS)

Referansegruppa ved Regionalt kompetansesenter for habilitering og rehabilitering i Helse Vest

Referansegruppe – videreutvikling av GTI-metoden

Referansegruppe SESAM

Felles henvisningsmottak – en vei inn for psykisk helsevern

Regionalt nettverk innen presisjonsmedisin

Prosjekt innføring av ny inntektsmodell i Helse Vest

Programstyret for klinisk behandlingsforskning i spesialisthelsetjenesten (KLINBEFORSK)

Pasientreiser HF – observatør i styret

Regionalt nettverk innen lungerehabilitering

Regionalt nettverk for pasienterfaringsundersøkelser i Helse Vest

Arbeidsgruppe – opplæring i kvalitetsforbedringsarbeid for brukerrepresentanter

Samarbidsorganet for utdanning og praksisopplæring i Helse Vest

Pasientreiser HF brukerutvalg

Samarbidsorganet forskning og innovasjon i Helse Vest

Referansegruppe Antibiotikabruk i sykehus (Helsedirektoratet)

Styringsgruppa «Alle møter».

Styringsgruppe – Integrert ressursplanlegging

ÅRLIG MELDING RBU 2021

Modell for utfasing av behandlingsmetoder

Nasjonal plan for forskning og innovasjon

Styringsgruppe vedr. spiseforstyrrelser i Helse Vest

Definering av god klinisk praksis ved bruk av kunstig intelligens

Styringsgruppe – Oppgavefordeling mellom Haraldsplass og Helse Bergen

Traumenettverket i Helse Vest

Styringsgruppe og prosjektgruppe “Vel heim”

Intensive behandlingsprogram for barn og unge med hjerneskade

Fagnettverk for framskriving i psykisk helsevern

Styringsgruppe læring og mestring

Styringsgruppe for nasjonalt opplæringsprogram – Møte med aggresjonsproblematikk (MAP)

LIS onkologisk spesialistgruppe

Interregionalt mottaksprosjekt AMK-IKT

Komite til regionale innovasjonsprosjekt vår og høst 2021

Prosjekt – etablering av sentral vurderingsenhet TSB i Helse Fonna og Helse Stavanger

Ny anskaffelse av spesialisert rehabilitering

Anskaffelse TSB 2023

Arbeidsgruppe – riksrevisjonens undersøkelse av psykiske helsetjenester

Prosjekt innføring av ny inntektsmodell i Helse Vest, del 2 Prehospitale tjenester

Bestillerforum RHF – Nye Metoder

Interregionalt prosjekt innen intensivmedisin

Styringsgruppen for evaluering av Ekspertpanelet for spesialisthelsetjenesten

Felles retningslinjer for involvering av private i plan og utviklingsarbeid

ÅRLIG MELDING RBU 2021

Stort sett er tilbakemeldingene fra brukerrepresentantene i disse utvalgene, gruppene og prosjektene at de blir både hørt og anerkjent.

Brukermedvirkning i spesialisthelsetjenesten er nedfelt i lovverket, så vel som i retningslinjer både fra Departement og ledelsen i RHF'ene. RBU opplever god ivaretagelse i sentral ledelse, mens der er stor grad av variasjon ute i organisasjonen. Videre registrerer vi også at det er store forskjeller mellom somatikk og psykisk helse/rus, sistnevnte har åpenbart et klart forbedringspotensiale.

Et sentralt moment innen brukermedvirkning er god rekruttering av brukerrepresentanter og sikring av legitimiteten til disse. Dette gjøres gjennom aktiv bruk av de relevante brukerorganisasjonene og ikke gjennom bruk av tilfeldig utvalgte eller egne ansatte i helsetjenesten, f.eks. erfaringskonsulenter.

RBU får mange forespørsler som kommer sent i tid og med store mangler hva gjelder omfang, tidsbruk og varighet. Gode forespørsler er en forutsetning for å sikre god og reell medvirkning.

KURS, SEMINAR OG KONFERANSER

Som ledd i å øke RBU's kompetanse har RBU vanligvis sendt medlemmer på utvalgte kurs, seminar og konferanser, RBU setter stor pris på å bli invitert til slike arrangementer, men i 2021 har dette vært et minimum på grunn av pandemien. Unntaket var Forskningskonferansen i Helse Vest der vi hadde flere deltakere med.

Utfordringer og muligheter videre

Innledningsvis under denne overskriften, så må vi peke på virkningen av pandemien både på kort og lang sikt, hva er innvirkningen på spesialisthelsetjenesten? Hva vil den praktiske rettede forskningen fortelle oss om pandemien og konsekvensene? Vil der bli langsiktige eller tilnærmet permanente adferdsendringer hos befolkningen? Mange kompetente og dedikerte mennesker som gjør en stor innsats i norsk helsetjeneste vil helt sikkert komme opp med gode svar og ny kunnskap i tiden fremover.

BRUKERMEDVIRKNING

På bakgrunn av erfaringer i 2021 anser RBU at det vil det være viktig å fortsette å styrke plattformen for brukermedvirkning i Helse Vest. Brukermedvirkning er både en rettighet og gir en stor verdi i et nytteperspektiv. Samarbeid på bakgrunn av tverrfaglig kompetanse gir mulighet blant annet for økt treffsikkerhet i tjenestetilbudet, etablering av nye innovative effektive løsninger og en helhetlig forståelse for mennesket bak diagnosen. Dette vil være sentralt i den videre utvikling av integrerte helsetjenester.

Der er for stor variasjon i brukermedvirkningen i Helse Vest sitt område, og RBU ser frem til den gjennomgangen som styret i Helse Vest har besluttet i revisjonsplanen for 2022.

SAMHANDLING

Samhandling er viktig i helsetjenesten, på tvers av tjenester og i samarbeidet mellom alle som jobber for å utvikle helsetjenesten. Både planer og konkret erfaring i pandemien viser at det er mulig å få til god samhandling mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten. Vi håper at disse erfaringene blir tatt med inn i det videre arbeid med å gi konkret innhold i helsefelleskapene og at Samhandlingsutvalgene i stadig sterkere grad vil bidra til koordinerte tjenester. Pakkeforløp hjem er et av de konseptene som kan få stor betydning i denne sammenheng. Fra et brukerperspektiv vil det å skape sømløse pasientforløp og helhetlige helsetjenester være viktige satsingsområder. Brukermedvirkning må integreres i disse prosessene.

ÅRLIG MELDING RBU 2021

SAMVALG

En av de viktigste komponentene i samvalg er kultur og holdning. Det å skape en kultur der samvalg er en naturlig del av pasientforløpet, vil være et viktig bidrag til å videreutvikle pasientens helsetjeneste. Uten grunnleggende forståelse og kulturell modenhet vil vi ikke få realisert samvalg sitt potensiale. Helsepersonellens evne og kompetanse til å kommunisere godt med pasientene er avgjørende for å lykkes.

VIKTIGE OMRÅDER

Spesialisthelsetjenesten er i stadig utvikling i skjæringspunktet mellom bl.a. politiske prioriteringer, faglige vurderinger, pasientenes behov og demografiske fakta. Dette innebærer at RBU har og vil fortsette å engasjere seg i en rekke områder som:

- Videreutvikling og prioritering av psykiatri, særlig for barn og unge, bruk av tvang og sikkerhetspsykiatri
- Pasientforløp for pasienter med flere diagnoser og sammensatte utfordringer
- Øke oppmerksomheten på pasienter med sjeldne diagnoser
- Ivaretagelse av pasienter med multisystemiske og komplekse diagnoser knyttet til utmattelser og smerter
- Ivaretagelse av pasienter med langvarige pasientforløp uten avklart diagnose/ totalsituasjon i helsetjenesten
- Ivaretagelse av pasienter innen rus, psykiske lidelser, muskel- og skjelett, smerte- og utmattingssykdommer og typiske kvinnesykdommer uten anerkjente biomarkører
- Oppfølging og videreutvikling av habilitering og rehabilitering
- Oppfølging og videreutvikling av LMS-tilbud til pasienter og pårørende
- Pasientsikkerhet og utvikling av HMS-kultur i alle deler av organisasjonene
- Videreutvikle brukermedvirkningen i hele Helse Vest
- Ny teknologi med tilhørende nye arbeidsprosesser inkl. digitale helsetjenester

ÅRLIG MELDING RBU 2021

- Nybygg med de muligheter dette gir for utvikling
- Virkning av evt. politisk initierte omlegginger og at disse medfører reelle forbedringer for pasientene

Regionalt brukerutvalg vil også i årene som kommer være en aktiv og konstruktiv samarbeidspartner for administrasjon og styre i Helse Vest, fagmiljø, forskningsmiljø og alle våre pasient- og pårørendeorganisasjoner.

Takk til alle som har bidratt, med både hjerte og hode, i 2021 for å løfte bruker-, pasient- og pårørendestemmen frem i Helse Vest!

